

Суфиксни дървета част 2

11.12.2020 г.

(Алгоритъм на Уконен (Ukkonen))

$$V_w = \underbrace{\{\varepsilon\} \cup \{v \mid \exists a, b \in \Sigma (a \neq b) \ \& \ va, vb \in Inf(w)\}}_{V_w^{\geq 2}} \cup \underbrace{\{v \in Suff(w) \mid v \notin Inf(w) \setminus Suff(w)\}}_{L_w}$$

$$\tilde{\delta}_w : (V_w^{\geq 2} \cup \varepsilon \times \Sigma) \longrightarrow V_w$$

$$\tilde{\delta}(v, a) = \overrightarrow{va} - \text{най-късия инфикс във } V_w, \text{ който започва с } va.$$

Видяхме няколко неща до сега:

1. Интуиция за това как може да поддържаме V_w :

- Важни са суфиксите на w , които се срещат поне два пъти;
- Листата не се променят (те стават по-дълги), те винаги си остават листа и никога не се срещат като същински инфикс;
- Евентуално част от инфиксите на w могат да преминат във $V_{wb}^{\geq 2}$ при добавяне на нова буква b .

2. Другата посока, по която поема интуицията е чисто имплементационна:

- Представяне на $V_w^{\geq 2} \cup \{\varepsilon\}$:
int *start* - начална позиция на срещане;
int *len* - дължина на съответния представител;
list $\tilde{\delta}$ - списък съответстващ на делта вълна;
int *s* - указател или връзка към т.нар. суфикс линк, който всъщност е думата, която попада във V_w с отрязаната буква.
- представяне на L_w :
int *start* - единственото, което ни трябва е началната позиция.

Друго съображение, което направихме е, че фиксирахме представяне на произволен инфикс α - инфикс на w : наредена тройка (v , a , l), като смисъла е
връх буква дължина
следния:

или $\alpha = v$, $a = \perp$ и $l = 0$ или α е префикс с дължина l на представителя $\overrightarrow{va}$ с дължина l .

Използвайки гореописаното представяне се научихме да правим две неща:

- да проверяваме дали даден инфикс на думата w се следва от определена буква;
- като имаме произволен инфикс α на w - да намираме $s(\alpha)$, т.е. да намираме представянето на инфикса на w като отрежем първата буква на α .

Необходимо е да покажем по-формално как се променя w при добавянето на буква, за да подкрепим интуицията, да преведем тази интуиция в реализация и накрая да анализираме времето, което ще похарчим за тази реализация.

Характеризация на обновяването:

Имаме w , V_w , s_w , $\tilde{\delta}_w$ и също така имаме $b \in \Sigma$.

Тогава:

1. За върховете:

- (листата) $L_w = \{vb \mid v \in L_w\} \cup \{vb \mid v \in Suff(w) \ \& \ vb \notin Inf(w)\}$

- (разклоненията) $V_{wb}^{\geq 2} = V_w^{\geq 2} \cup \{v \in Suff(w)\}$, v се среща поне 2 пъти в w и $vb \notin Inf(w)$
- $s_{wb}(v) = \begin{cases} s_w(v) \text{ не се променя,} & \text{ако } v \in V_w^{\geq 2} \\ v', & \text{ако } v = av' \in V_{wb}^{\geq 2} \setminus V_w^{\geq 2} \end{cases}$

Това беше интуицията, която си изградихме миналия път и сега само ще я потвърдим.

Доказателство:

1) $v \in L_{wb} \setminus \{\varepsilon\}$. Тогава $v = v'b \Rightarrow v' \in Suff(w)$.

Тъй като $v \in L_{wb}$, т.е. $v \notin Inf(wb) \setminus Suff(wb)$, то $v \notin Inf(w)$.

Следователно или v' не принадлежи на $Inf(w)$ или $v'b$ не принадлежи на $Inf(w)$ и в двата случая $v'b \notin Inf(w) \& v'b \in Suff(w) \xRightarrow{def.} v \in$ дясната страна на равенството (листата).

Обратно, ако $v \in L_w \Rightarrow v$ се среща веднъж в w и единствено като суфикс

$\Rightarrow vb \in Suff(wb)$ и $vb \notin Inf(w)$ (иначе v се среща поне 2 пъти в w)

Накрая, ако $v \in Suff(w) \& vb \notin Inf(w) \Rightarrow vb \in Suff(wb)$ (от първото) и vb се среща точно веднъж в wb (от второто) $\xRightarrow{def.} vb \in L_{wb}$.

2) $v \in V_w^{\geq 2}$. Тогава може да кажем, че $\exists a, c (a \neq c)$ и va и vc са инфикси на w (точно както беше в структурата на *Blumer*), т.е. на минималния суфиксен автомат - там беше с леви, а тук с десни контексти). Щом $va, vc \in Inf(w)$, значи те ще продължат да бъдат инфикси на wb ($v \in V_w^{\geq 2} \Rightarrow v \in V_{wb}^{\geq 2}$).

Сега остана да докажем, че разликата на тези две множества $V_{wb}^{\geq 2} \setminus V_w^{\geq 2}$ е $\{v \in Suff(w) \setminus V_w^{\geq 2} \mid v \text{ се среща поне 2 пъти в } w \text{ и } vb \notin w\}$.

$\underbrace{\hspace{10em}}_M$

Да разгледаме един елемент от множеството M . Трябва да докажем, че той е от множеството $V_{wb}^{\geq 2}$, защото и от двете страни сме махнали $V_w^{\geq 2}$.

Ако $v \in M \Rightarrow v$ се среща поне два пъти в $w \Rightarrow \exists$ буква $\underline{a}$, за която $va \in Inf(w)$ (т.е. не се среща само като суфикс), но ние знаем, че $v\underline{b} \notin Inf(w)$ и следователно $a \neq b$. Тогава va и vb са инфикси на wb , откъдето директно от дефиницията следва, че $v \in V_{wb}^{\geq 2}$.

Обратно. Нека $v \in V_{wb}^{\geq 2} \setminus V_w^{\geq 2}$. Тогава $\exists a, c (a \neq c) : va, vc \in Inf(wb)$. Да допуснем, че va и vb едновременно са инфикси на w . Обаче тогава v ще се среща в различни десни контексти в w и ще попадне в $V_w^{\geq 2}$, което е противоречие с допускането. Следователно остава някоя от тези две думи да не бъде инфикс на w . Това показва, че както и да изберем различни букви $a \neq c$, така че va и vc да бъдат инфикси на wb , една от двете думи не е инфикс на w . Б.о.о. нека това е vc и $vc \notin Inf(w)$. Тъй като $vc \in Inf(wb)$, то $vc \in Suff(wb) \Rightarrow c = b$ и $v \in Suff(w)$. (Нещо повече: всички останали срещания на думата v вътре като инфикс на w се следват от буквата a) $\Rightarrow v \in M$!

Относно суфикс линковете - нещата би трябвало да са ясни. Дефиницията дава отговор на тези въпроси с актуализацията. Нека я припомним:

$s_w(v) = v' \Leftrightarrow v = av'$ за някоя буква $a \in \Sigma$. Предишния път стана ясно, че би било скъпо и неефективно да поддържаме суфикс линковете за всички върхове в дървото и ще ни трябва такава функционална стойност на s само за вътрешните върхове $V_w^{\geq 2}$ и се концентрираме върху нея.

Всъщност, ако $v \in V_{wb}^{\geq 2}$, то има различни букви $a \neq c$ такива, че $va, vc \in \text{Inf}(wb)$ и ако $v = dv'$, то $v'a$ и $v'c \in \text{Inf}(wb) \Rightarrow v' \in V_{wb}^{\geq 2}$.

(това, което човек трябва да забележи е може би следното: v' може да не е връх във $V_w^{\geq 2}$, но задължително ще се появи във $V_{wb}^{\geq 2}$)

$v = dv'$ - той е нов връх, т.е. $v \in V_{wb}^{\geq 2} \setminus V_w^{\geq 2}$, $v' \notin V_{wb}^{\geq 2} \Rightarrow v'$, но тогава v' ще бъде добавено във $V_{wb}^{\geq 2}$.

Остана да покажем какво се случва с преходите.

За преходите:

$$\tilde{\delta}_{wb}(v, x) = \begin{cases} vb, & vb \in L_{wb}, b = x \\ u, & u \in V_{wb}^{\geq 2} \setminus V_w^{\geq 2} \text{ и } u \in \text{Pref}(\overline{vx}^w) \\ \tilde{\delta}_w(v, x) \end{cases}$$

$\alpha = (v, a, l)$ - най-дългия суфикс в w , който се среща поне 2 пъти в w .

procedure *ProcessNextChar*(v, a, l, b , дълж. на w^n) {
 $wb = n + 1$
 $b = w[n]$

$\alpha \leftarrow (v, a, l)$

$last\_new\_v \leftarrow \perp$

while $v \neq \perp$ **and** $\neg followedBy(v, a, l, b)$ **do** {

if $l \neq 0$ **then**

$O(1)$
създава се
НОВО
СЪСТОЯНИЕ
 $NV^{\geq 2}$

$$\left\{ \begin{array}{l} new\_v \leftarrow new\ state(V_w^{\geq 2}) \\ start(new\_v) \leftarrow start(\tilde{\delta}(v, a)) \\ len(new\_v) \leftarrow len(v) + l \\ c \leftarrow start(new\_v) + len(new\_v) \\ \tilde{\delta}(new\_v, c) \leftarrow \tilde{\delta}(v, a) \\ \tilde{\delta}(v, a) \leftarrow new\_v \end{array} \right.$$

else

$new\_v \leftarrow v$

if $last\_new\_v \neq \perp$ **then**

$s(last\_new\_v) \leftarrow new\_v$

if $new\_v \neq v$ **then**

$last\_new\_v \leftarrow new\_v$

НОВО
СЪСТОЯНИЕ
 NL

$$\left\{ \begin{array}{l} leaf \leftarrow new\ state(L_w) \\ start(leaf) \rightarrow n - len(new, v) \\ \tilde{\delta}(new\_v, b) \leftarrow leaf \end{array} \right.$$

$$\begin{array}{c} \overbrace{\hspace{10em}}^{1 + len(new\_v)} \\ \hline \begin{array}{l} start(leaf) \hspace{10em} n \\ n - start(leaf) + 1 = 1 + len(new\_v) \\ \Rightarrow start(leaf) = n - len(new\_v) \end{array} \end{array}$$

```

    if  $v = \varepsilon$  and  $l = 0$  then
         $v \leftarrow \perp$ 
    else
         $(v, a, l) \leftarrow \text{FindNextStem}(v, a, l)$ 
}
 $O(1) \left\{ \begin{array}{l} \text{if } \text{last\_new\_}v \neq \perp \\ \quad s(\text{last\_new\_}v) \leftarrow v \\ \text{if } v = \perp \text{ then} \\ \quad \text{return } (\varepsilon, \perp, 0) // \varepsilon \text{ е най-дългия суфикс, който се среща поне 2 пъти в } wb \end{array} \right.$ 
 $O(1) \left\{ \text{return } \text{followInfix}(v, a, l, \underline{n, 1}) \right.$ 
 $w[n]=b$ 
}

```

```

procedure BuildSuffixTree( $w$ ){
     $\varepsilon \leftarrow \text{new state}(V_w^{\geq 2})$ 
     $\text{start}(\varepsilon) \leftarrow 0$ 
     $\text{len}(\varepsilon) \leftarrow 0$ 
     $\text{leaf} \leftarrow \text{new state}(L_w)$ 
     $\text{start}(\text{leaf}) \leftarrow 0$ 
     $\tilde{\delta}(\varepsilon, w[0]) \leftarrow \text{leaf}$ 
     $(v, a, l) \leftarrow (\varepsilon, \perp, 0)$ 
    for  $i = 1$  to  $|w| - 1$  do
         $(v, a, l) \leftarrow \text{ProcessNextChar}(v, a, l, w[i])$ 
    done
}

```

Забележка: Обърнете внимание, че в суфиксното дърво не всички суфикси са експлицитно представени. Има суфикси, които могат да се окажат вътрешни върхове и да имат единствено представяне. Това малко противоречи с концепцията на суфиксното дърво да представи всички суфикси на w . Поради тази причина, за да се избегне този проблем, обикновено към w се добавя специален маркер за край на дума ($\$$). Благодарение на него, всички суфикси на оригиналната дума w ще съответстват на суфикс, който ще бъде листо в $w\$$.

$w \mapsto w\$$

$$\alpha \in \text{Suff}(w) \Leftrightarrow \underbrace{w\$ \in \text{Suff}(w\$)}_{\substack{\alpha \text{ се среща точно} \\ \text{веднъж в } w\$, \text{ заради} \\ \text{особеността на символа } \$ \\ \text{(технически хак)}}}$$

Знаем, че:

$$1) \quad NV^{\geq 2} + NL \leq V_w \leq 2|w| + 1$$

Остава да пресметнем времето загубено от рекурсивната функция *FindNextStem*.

Да разгледаме следния инвариант. С всеки $\alpha = (v, a, l)$ - суфикс на w , асоциираме цена $cost(\alpha) = |\alpha| + l$. Да разгледаме суфиксите $\alpha_0, \alpha_1, \dots, \alpha_k$ в рамките на *while* цикъла на едно извикване на *ProcessNextChar*.

$$\alpha_i = (v_i, a_i, l_i)$$

Времето за преход от i -тата до $i + 1$ -вата фаза:

$$FindNextStem(v_i, a_i, l_i, b) = (v_{i+1}, a_{i+1}, l_{i+1}) \Rightarrow \text{времето за това изпълнение е } \leq l_i - l_{i+1}.$$

Освен това ние знаем, че дължината на суфикса α намалява с точно 1-ца. Следователно

$$l_i - l_{i+1} \leq 2(|\alpha_i| - |\alpha_{i+1}|) + l_i - l_{i+1} = cost(\alpha_i) - cost(\alpha_{i+1})$$

$\Rightarrow$ времето на всички изпълнения на *FindNextStem* в рамките на едно извикване на обработката на следващия символ ще бъде цената на началното α минус цената на следващото α_k , което ще получим от резултата на рекурсивната функция. Т.е. времето за цялото изпълнение на *FindNextStem* $\leq cost(\alpha_0) - cost(\alpha_k)$.

Ние искаме да направим амортизиран анализ, за това трябва да вържем цената на α_k със цената на следващото α_0 , което ще дойде от следващата итерация.

Нека $\alpha^{(i)}$ е най-дългия повтарящ се суфикс на $w[0..j]$. Тогава, ако *while* цикъла с *ProcessNextChar*($\cdot, \cdot, \cdot, j + 1$) завърши с $\alpha_k^{(j)}$, то $\alpha^{(j+1)}$ ще има цена

$$\begin{aligned} cost(\alpha^{(j+1)}) &\leq 2(|\alpha_k^{(j)}| + 1) + l_k^{(j)} + 1 \leq cost(\alpha_k^{(j)}) + 3 \\ \Rightarrow cost(\alpha_0^{(j)}) - cost(\alpha_k^{(j)}) &\leq cost(\alpha^{(j)}) - cost(\alpha^{(j+1)}) + 3 \end{aligned}$$

Следователно времето за

$$ProcessNextChar(\cdot, \cdot, \cdot, j + 1) \leq cost(\alpha^{(j)}) - cost(\alpha^{(j+1)}) + 3$$

$\Rightarrow$ времето за *BuildSuffixTree* е $\leq$ от

$$\begin{aligned} \sum_{j=0}^{|w|-2} [cost(\alpha^{(j)}) - cost(\alpha^{(j+1)}) + 3] &= 3(|w| - 1) + cost(\alpha^{(0)}) - cost(\alpha^{(|w|-1)}) \leq \\ &\leq 3(|w| - 1). \end{aligned}$$

Коментари:

Отново имаме две дървета. Едното е очевидното суфиксно дърво, а другото е дървото, което е построено с функцията на бащите (суфиксните линкове). Интерпретацията на тези две дървета е дуална в някакъв смисъл на двете дървета, които имахме при суфиксния автомат.

$\mathcal{S}_w = (V_w, \delta_w, \varepsilon)$ - суфиксно дърво.

1. $u, v \in V_w$

$LCA(u, v) = x$, който връх е префикс на u и v и при това ще бъде най-дългия общ префикс на u и v .

$\mathcal{Y} = (V_w, s_w, \varepsilon)$ - второ дърво

1. $|s_w(u)| = |u| - 1$, за $u \in V_w^{\geq 2} \setminus \{\varepsilon\}$
2. $LA(u, d) = u_d$ ще бъде суфиксът на u с дължина $|u_d| = |u| - d$
3. $LCA(u, v) = y$ - най-дългия суфикс на u и v .